Arhetipuri de resemnare

(1)

Copacul este înalt şi foarte gros.El însă îl cuprinde în braţe şi îl scutură ca pe o nuieluşă.Fără efect, însă.Sus, în scorbura încăpătoare, veveriţele dansează farandola, improvizând castagnete din coji de alune.În răstimpuri, se apleacă asupra ferestrei şi se strâmbă la asediator în bătaie de joc.Donald măcăie de furie neputincioasă, dar în final nu disperă şi concepe un nou plan, diabolic.Începe o urmărire sufocantă, printre ramuri, scorburi, nuci şi frunze.Punctul culminant.Una din veveriţe cade în capcana ultracomplicată a răţoiului.Arcuri care se destind, pârghii, sfori, bile, candelabre, artificii, orologii şi în sfârşit, două scânduri masive prinzând cu zgomot sec victima între ele.Apoi scândurile cad ca nişte cărţi de joc.Veveriţa rămâne în picioare, întreagă, dar...făcută afiş;reţinem:afiş!Râsete!

(2)

Trei indivizi masivi care îl înghesuie în capsulă şi închid repede uşa.Uşa?Un mic chepeng practicat lateral în peretele metalic şi rotund.E zăvorâtă acum, iar el nici nu o vede, căci înăuntru...nu este necesară lumina artificială.Dar o simte!Tot corpul lui "ştie"unde se află, şi îşi aruncă toată energia asupra ei.Urlă!Urlă împotriva Tribunalului, împotriva sentinţei, împotriva lui însuşi, împotriva lumii întregi.Urlă până simţi că se sufocă, şi atunci lunecă pe concavitatea rece şi alunecoasă rămânând într-o poziţie grotescă.Încercă să se ridice, să continue, dar renunţăCe rost avea?Ştia prea bine că ei sunt fermi în hotărârile lor Presiunea îşi făcu simţită prezenţa şi începu să-l copleşească.Ciudat, după răbufnirea imediată, acum îl invadă calmul şi-şi dădu seama că este chiar foarte lucid."La urma urmei", gândi el"nu sunt mort.Am o conştiinţă, eul meu încă există.La urma urmei au mai fost şi alţii.Nu am de ce să..."Leşină când capsula perforă spaţiul terestru.

(3)

Erau nişte iniţiale fără sens, scoase parcă de un copil cretin dintr-un săculeţ cu litere şi înşirate după aceea, ca un hidos frontispiciu pe afişul murdar.Geamul soios făcea ca priveliştea să fie şi mai sordidă.De altfel, vagabondul care trecuse înaintea mea prin faţa anunţului, scuipase în lături, cu dispreţ nedisimulat.Probabil un spontan imbold estetic, ceea ce dovedeşte că ierarhia valorilor este universal valabilă ea acţionând şi-n cele mai de jos categorii sociale.Nu am mai zăbovit în faţa ferestrei decât timpul necesar să observ şi cele două muşte strivite, ascunse la prima vedere de stratul gros de praf.Eram cam dezamăgit, perspectivele fiind destul de sumbre, nemailucrând de mult, iar economiile îmi erau cam pe ducă, scăzând îngrijorător.Ştiam să mă adaptez la orice împrejurare, şi mi-am compus pe loc rolul.Trebuia să fiu dur, flegmatic şi superior.

Am bătut hotărât în uşa strâmbă şi masivă.Scurtă aşteptare.Deschise un tip scund, gras cu figură de bursuc.Îi trebui ceva timp să pipăie cu mâinile prin buzunare în căutarea ochelarilor;îi găsi şi-i potrivi pe nasul caraghios şi abia apoi găsi de cuviinţă să-mi vorbească:

-Aţi venit, bănuiesc, în legătură cu anunţul!Poftim...ăăă...înăuntru.Eu mă numesc Martinos.

Avea o voce groaznică.Dădea impresia unei balamale neunse de ani de zile, care se încăpăţânează să funcţioneze încă.Politeţea, vădit silită, arăta că sinceritatea face uneori casă bună cu prostul gust.Nu a încercat să dea mâna cu mine şi nici să mă lase să trec înainte.L-am urmat.Un coridor lung, strâmt şi întunecos, plin de mirosuri dubioase.Am intrat apoi în dormitor, bucătărie, cămară, menajerie.De fapt o singură cameră, ce părea să îndeplinească toate aceste atribuţiiAici se pute4a dormi, mânca, se puteau purta discuţii interesante cu o ceată de iepuri plus trei pisici, cu toţii într-o deplină libertate şi perfectă devălmăşie.Tot aici "bursucul", adică Martinos, s-a întors spre

mine şi mi-a zâmbit încurajator parcă spunându-mi să nu mă sperii de tot ceea ce vedeam de jur împrejur.I-am zâmbit şi eu cu sensul de "...n-ai teamă, am făcut trei ani de război în junglă, şi apoi..."Şi apoi "bursucul"deschise şi ultima uşă.Contrast voit izbitor şi reuşit totodată.O combinaţie de centru de calcul şi studio, dotată cu ultimele noutăţi în materie;totul strălucind de curăţenie.Am recunoscut mai mult de jumătate din aparatură, restul erau improvizaţii, lucruri artizanale al căror rost era greu de precizat.

-Aceasta este împărăţia mea!scârţâi "balamaua" pe un ton fudul."Un nenorocit singuratic, semisenil.iar acum vanitos"am conchis eu şi am început discuţia cu gândul să... termin cât mai repede.

-Sunt Vicepreşedintele Consiliului de Administraţie al Corporaţiei V H F !m-am prezentat eu sec şi foarte oficial.Ca profesionişti suntem deosebit de intrigaţi de anunţul publicat în ziarul local, afişat, precum am observat şi aici, la intrare.Am dori explicaţii în privinţa acelui "sistem de autoguvernare nelimitată".Din câte ne-am dat seama noi, subliniez, ca profesionişti, aşa ceva este practic imposibil în condiţiile actuale ale tehnicii, ca şi când, de exemplu, aţi fi inventat roboţi ce se înmulţesc singuri...

Am răsuflat adânc şi am aruncat momeala:

-Dacă este într-adevăr ceva serios, atunci ceea ce propuneţi ar putea declanşa o revoluţie în informatică, iar dumneavoastră aţi ajunge, cu ajutorul Corporaţiei, la nişte condiţii nesperate de lucru şide ...hmm, de trai.

M-am aplaudat în sinea mea.Ideea prezentată a fost grozav expusă, iar "bursucul"căzu în capcană Zâmbi caraghios de superior, dădu a lehamite din mână şi mă întrerupse.Asta şi doream.

-Nu mă interesează deloc avantajele materiale!"Interesant"mi-am zis şi am surâs ca Mona Lisa.Vizibil derutat, bâlbâindu-se, insul începu să se explice:

-Locuinţa mea...ăăă...traiul meu...ăăă...mă satisfac.Traiul meu e aşa cum e, pentru că aşa vreau eu!Făcu o pauză în care, aproape depuse un efort fizic pentru a-şi alege cuvintele.Se întoarse spre mine încercând să mă fixeze cu privirea prin mulţimea dioptriilor.Începu din nou să "scârţâie".Cred că nici el nu era ferm convins că "vorbeşte"!Continuă:

-Am, într-adevăr unele mici...cum să le zic?doleanţe?nu...unele mici condiţii, dar ele ţin strict de publicitate.Vreau să-mi faceţi reclamă, asta-i tot ce vă cer în schimbul invenţiei mele.I-am simţit îndârjirea în glas şi mi-am impus să fiu mai atent.

-Asta va intra bineînţeles în atribuţiile Corporaţiei!am închis subiectul şi mâna mi-a alunecat în buzunar, verificând dacă revolverul se mai afla la locul lui.

-Să revenim, deocamdată, la detaliile tehnice.Explicaţi-mi, vă rog, despre ce este vorba!

Martinos începu să se agite printre fire şi improvizaţii, pregăti o casetă şi pe ecranul unui monitor se ivi... Mickey Mouse!Mickey Mouse cu o rachetă, în zbor spre Lună!Cred că unui real vicepreşedinte, venit să prospecteze o investiţie grandioasă şi pus în faţa unor desene animate, i-ar fi sărit, automat, ţandăra.Dar eu, biet escroc, lipsit de scrupule, obligat să jefuiască toţi amărâţii, am fost nevoit să mă resemnez şi să continui să mă holbez la şoarecele ăla stilizat.În stânga mea, "balamaua"prinse să-mi zgârie timpanele.M-am smuls din starea de prostaţie şi m-am uitat la el.A trebuit să-mă concentrez ca să-mi dau seama."Bursucul"râdea.Râdea, pur şi simplu.Magicianul genial, inventând imagini cu animale şi făcându-le să se mişte Am râs şi eu, cu toată jalea din lume în mine, atât de mult, încât eram gata să plec şi să-l las în pace.Un "bursuc" în plus avea să scape neîmpuşcat, ca să inventeze în sminteala lui...desene animate.

-Ieri încă îl lăsasem în Munţii Stâncoşi fugărind căţeii-indieni cu pistoale cu apă şi arbalete!vorbi Martinos.

Eram gata să izbucnesc, dar m-am stăpânit şi i-am făcut pe plac.Am privit din nou monitorul.Nu! Acelaşi Mickey Mouse, călare pe acelaşi agregat, săgetând aceleaşi spaţii siderale.

Deodată, gândurile mi se învălmăşiră şi din ghemul lor încâlcit se contură IDEEA.

-Ce vrei să spui?am reuşit să îngaim.

-Ceea ce vezi tu pe ecran, este viu, înţelegi?E viu!Evoluează!

Faptul că renunţase la apelativul de politeţe, faptul că statura i se înălţase devenind aproape impunătoare, faptul că vocea nu mai părea supărătoare, faptul că devenise alt om nu mai avea nici o importanţă.Creierul meu era plin doar de o singură entitate:IDEEA.Era prea mare şi-mi era teamă să şi

respir ca nu cumva să fugă.Iar Martinos vorbea înainte aprinzându-se din ce în ce mai tare:

-Imaginează-ţi un film.Un film pe care-l vezi la cinema, sau mai bine, acasă la televizor;un film cu, să zicem zece interpreţi.Filmul se termină, acolo scrie "sfârşit", iar tu închizi televizorul şi te culci fericit, sau numai bine dispus, sau enervat, mă rog.Dar cei zece continuă să joace, adică să trăiască o viaţă a lor, proprie...Se opri ţintuit de privirea mea, ca un fluture de colecţie:

-Unde trăiesc cei zece, l-am întrebat, în televizor?Înghţi în sec, şi îşi luă din nou avânt:

-Nu!Undeva, într-o lume, de aici sau din altă parte.O lume în două dimensiuni pe care noi n-o putem vedea decât deschizând iar televizorul, şi atunci, ca să nu ne plictisim, vom privi altă bucăţică din viaţa lor, o viaţă făcută numai pentru a ne distra pe noi.

-Cum i-ai făcut?am întebat rar şi hotărât, găsindu-mi stăpânirea de sine.

-Destul de simplu!zise Martinos.Pentru început, am filmat.Desene sau figuri de oameni, absolut obişnuite.Apoi le-am implementat programul, bineînţeles.Dar, şi aici este foarte important, în program nu le-am spus ce trebuie să facă, fiindă altfel ar fi ieşit un joc electronic care urma să scrie la terminarea lui "sfârşit" şi s-ar bucla ori de câte ori ar fi apelat.NU!Eu numai le-am sugerat ce ar putea face pentru început.Ca un creator, le-am dat virtuţi şi vicii, calităţi şi defecte, adică le-am dat un caracter fiecărui personaj în parte.Iar ei au pornit la drum.Evoluează!Continuă să trăiască în afara voinţei noastre.Dacă am da foc la casă, noi nu i-am mai vedea, dar ei ar continua să trăiască!

-Splendid!l-am întrerupt şi am scos revolverul.De unde ştii că nu mor şi ei în incendiu?Îl ţinteam cu arma, privindu-l cum se transformă din nou în "bursuc".Umerii îi căzuseră, pierdu vizibil din înălţime, privirea îi deveni ştearsă, iar ochelarii îi alunecară pe nasul umed de transpiraţia apărută din senin.

-Ascultă bătrâne!Eu nu lucrez la nici o corporaţie!Sunt un biet pârlit ca şi tine, dar mult mai leneş. Caut inventatori, le iau jucăriile pe apoi le vând.Iar pe inventatori...pe ei îi suprim, căci aşa sunt eu, nu-mi place să risc.Asta-i tot!Simplu, nu?

Părea că nu aude ce-am spus.Se uita fascinant la ţeava pistolului.

-Nu mor în incendiu!murmură el într-un târziu, surprinzător de calm şi demn şi chiar părând a fi un pic scârbit de toate acestea.Pentru că, dacă, acolo sus, arde o casă pe care nu o vedeţi, nici voi nu muriţi. Chiar dacă sunteţi în casă, la fel ca veveriţele şi ciocănitoarile din televizorul meu.Căci asta sunteţi şi voi, un întreg univers, independent, dar făcut de alţii numai şi numai pentru divertismentul lor.O lume de desene animate!

Frazele bombastice îl blocară.Se chinui un pic să îşi găsească cuvinte noi, nu izbuti şi brusc demnitatea dispăru din el.Hohotind ca un puşti, îşi lăsă capul pe masă, înlănţuindu-şi-l cu braţele.

-Dar tu, tu ce eşti?

Tresări aruncându-şi mâna dreaptă spre tavan, ca un şaman invocând zeii pe platourile sălbatice ale preistoriei.Un şaman gras şi miop, în schimb.

-Eu, răspunse Martinos, sunt de acolo de sus, de dincolo de ecran.M-au exilat, e drept, m-au deportat printre voi, dar cu sufletul şi cu raţiunea şi cu conştiinţa mea eu ţin de ei;de adevărata lume.Sunt doar un invalid, dar sunt cu adevărat o fiinţă.O fiinţă, nu doar o umbră proiectată pe...

-Nu eşti un invalid, bătrâne, l-am întrerupt blând.Eram foarte calm, arma nici nu îmi vibra în mâna întinsă spre el, dar în mine muriseră toate prejudecăţile.Eşti un prăpădit de pungaş care n-are ce căuta printre zeii supraperfecţi.Un prăpădit de pungaş prins, condamnat şi executat.Adică aruncat printre noi, printre umbre.Spre deosebire de filmul ăsta, judecătorii tăi nici nu s-au sinchisit să-ţi programeze calităţi şi defecte.Ăsta-i singurul lucru prin care te deosebeşti de rozătorul de acolo, călare pe cada lui de baie, zburând spre aştrii.Te-au expediat în banalul şi anodinul spaţiu

tridimensional, fără ca măcar să se obosească să-ţi schimbe caracterul.Ştiau că eşti prea slab pentru a avea tăria să-ţi spargi matricea, prea slab chiar şi pentru a te sinucide.Iar acolo sus, ei se tăvălesc de râs, văzându-te cum te zbuciumi să le arăţi că nu eşti doar o imagine.Eşti chiar ce au vrut, o fantoşă încercând să iasă din rol, nedându-şi seama că ăsta este rolul ei.Deci, bătrâne, eşti totuşi o umbră stearpă...

Lăsase de mult capul pe masă şi tremura uşor, suspinând.M-am apropiat şi l-am împuşcat în ceafă.Nu ţineam să afle şi alţii de povestea asta.În fond logica lui era corectă, dar avea două tăişuri. Chestia cu publicitatea îmi plăcuse:vroia să arate judecătorilor, celor de sus, că încă trăieşte, încă luptă, că

era biruit, dar nu era înfrânt.Diferenţa era că în timp ce el lega fire şi visa răzbunarea printre iepuri şi pisici eu văzusem lumea, lumea asta de aici, ultimul nostru refugiu şi srăbătusem prin ea, cunoscându-o. "Invenţia" lui Martinos copia în fapt a mecanismului care ne aruncase în altă viaţă, putea(îndeosebi prin publicitate), deşi paşnică să devină periculoasă.Nu tot paşnică a fost la început şi fisiunea atomului.Nu cumva prin mimetism, sau mai ştiu eu cum, omenirea ar ajunge să trăiască şi ea teroarea celor din "adevărata lume", frica de a fi azvârlit într-o altă existenţă străină şi ostilă?Asta am încercat să împiedic surprimându-l pe "bursuc", deşi îl iubeam, nu ca pe un frate.În ura lui pentru sentinţă nu ar fi înţeles niciodată primejdia şi desenele astea animate ar fi ieşit în public în mijlocul unui entuziasm inerent noutăţilor aparent frumoase.

L-am mângâiat uşor pe frunte ca şi cum mi-aş fi cerut scuze;nu pentru că îl omorâsem, ar fi fost absurd, ci pentru că îl minţisem.Îl minţisem îngrozitor de mult.M-am întors înapoi spre monitor.Din ecran Mickey Mouse îmi zâmbea galeş-mustrător, ca un părinte care îşi prinde odrasla cu degetul în borcanul cu dulceaţă.Am tras şi imaginea s-a scurs în zeci de cioburi.Ştiam că e degeaba, dar eram şi eu tot un exilat, iar zâmbetul lui de şoarece deştept mă călca pe nervi.

Crinu Emilian Marinescu